

Валентина Статєєва

ЛІНА КОСТЕНКО Й УКРАЇНСЬКА ЛЕКСИКОГРАФІЯ КІНЦЯ ХХ — ПОЧАТКУ ХХІ ст.

Поява збірок Ліни Костенко «Проміння землі» (1957), «Вітрила» (1958), «Мандрівки серця» (1961) засвідчила, що в літературу прийшла сильна творча особистість.

Похвальні відгуки про поетичну мову Ліни Костенко висловили вже перші її поціновувачі — авторитетні майстри слова М. Бажан, Л. Первомайський, Б. Антоненко-Давидович.

У діаспорній «Енциклопедії українознавства», що вперше з'явилася за кордоном протягом 1955–1984 років, була вміщена стаття про Ліну Костенко. У ній відзначено, що «індивідуалізм і естетизм поезії Костенко стали відразу помітним явищем», «виявився свіжий ліричний талант Костенко з нахилом до філософічної медитації, оригінальної образності й вишуканої ритміки» (Костенко Ліна // Енциклопедія українознавства: в 11 т. / Перевидання в Україні. — Львів, 1994. — Т. 3. — С. 1147).

Високі оцінки мови Ліни Костенко знаходимо в працях українських мовознавців та літературознавців.

Академік Іван Дзюба в статті «Неопалима книга» (1987) писав про мову роману «Маруся Чурай»: «Ліна Костенко бере з історії не минуле, а вічне. Звідси, зокрема, й висока питома вага кожного слова; поетична мова раз у раз згущується в афоризми — достоїнства мудрості, доступної небагатьом, а не просто дотепності, досяжної для всякого жвавого розуму... Вона [мова роману] проста і вишукана водночас, багатюща і строга. Та головне — «соборна»: з державним тактом поєднує загальнолітературну нормативну основу й діалектні барви та новотвори, залучає й активізує форми староукраїнської книжної і канцелярської (для стильових ефектів урочистості чи іронії). І щедро черпає з народно-розмовної образності...» (Дзюба Іван. «Неопалима книга» // Дзюба Іван. З криниці літ: у 3 т. — К., 2006. — Т. 1. — С. 540-541).

У літературному портреті «Ліна Костенко» (2007) І. Дзюба високо оцінив мову історичного роману «Берестечко». За сло-

вами вченого, роман порушує складні проблеми, він резонує з усією національною долею України, адже «увібрав у себе все болісне переживання цієї національної долі самою поетесою...» Саме значущістю проблем, представлених у романі, зумовлені і «велика «думна» й чуттєва осяжність і насиченість» монологу Б. Хмельницького. І. Дзюба підкреслив, що масштабності зображених у цьому творі проблем дорівнює і масштабність слова. «Звідси і вагомість кожного рядка, кожного слова, та пристрасність сповіді, що робить її незаперечною; та щільність поетичної мови, що й сама стає творчим началом, продукуючи мало не суцільну афористичність і викликаючи з лексичного небуття небувалі словоформи, розпечатуючи скарби народної мови» (Дзюба Іван. Ліна Костенко // Дзюба Іван. З криниці літ: у 3 т. — К., 2007. — Т. 3. — С. 538).

В. Брюховецький, автор нарису про Ліну Костенко в «Українській літературній енциклопедії», наголосив, що поезії Ліни Костенко властиві «потужна інтелектуальна напруга, тяжіння до афористичної влучності вислову», що поетеса надзвичайно тонко відчуває багатозначність і силу поетичного слова (Брюховецький В. С. Костенко Ліна Василівна // УЛЕ: в 5 т. — К., 1995. — Т. 3. — С. 16).

М. Слабошпицький зазначив: «Творчість Ліни Костенко — це афористично точний вислів, рідкісна стилістична прозорість і лірична одухотвореність...» (Слабошпицький М. Ліна Костенко // Історія української літератури ХХ ст.: у 2 кн. / За ред. чл.-кор. НАН України В. Г. Дончика. — К., 1998. — Кн. 2: Друга половина ХХ століття. — С. 121).

«Тексти Ліни Костенко вражають читача синтезом інтелектуалізму і емоційності. Надзвичайно різноманітний словник поетеси, в якому семантика і стильове навантаження загальних та власних назв дають характерний часовий зріз літературної мови», — зауважує С. Я. Єрмоленко в розвідці «Мого народу гілочка тернова» (Єрмоленко С. Я. «Мого народу гілочка тернова» (Про поетичне слово Ліни Костенко) // Культура слова. — К., 2000. — Вип. 55-56. — С. 3-4; далі — Єрмоленко). На думку дослідниці, рідне слово в Ліни Костенко належить до мірил вічності. В одному з творів поетеса представила мову свого народу в образі тернової гілочки. Про глибоку сутність

цього проникливого художнього засобу С. Я. Єрмоленко пише: «Мого народу гілочка тернова» — у цьому вислові сконденсована думка і про непросту долю українського слова, і про терновий шлях людини-творця. Один епітет, один вислів здатен умістити глибокий зміст філософської і водночас поетичної думки» (Єрмоленко, 13).

Божий дар — високий рівень інтелекту, освіченості, поетичний талант та мовну геніальність — Ліна Костенко подесятеріла у постійній і копіткій роботі над собою, над своїм словом, що вже оцінено в понад 100 мовознавчих дослідженнях, зокрема й дисертаційних, із лінгвостилістики, поезики, ономастики, лексикології.

Мовний талант Ліни Костенко, глибина її індивідуальної поезики, безумовно, потребують і лексикографічного опрацювання. Українська лексикографія до кінця 80-х років ХХ ст. не вводила твори Ліни Костенко в свою джерельну базу. Тому навіть у найбільших словниках того періоду — УРС в шести томах, СУМ в 11 томах (1970-1980) мова Ліни Костенко не представлена.

Неувага лексикографів до слова Ліни Костенко в 60-80-х роках ХХ ст. була зумовлена кількома чинниками. Перша причина криється в специфіці словництва. Загальновідомо, що словники завжди відстають від життя. Словникова робота дуже копітка, довготривала. Поки розписується джерельна база, поки укладатиметься, видасться словник, життя йде вперед, з'являються нові джерела — нові письменники, нові художні твори, публіцистика, наукові праці тощо. Нові слова не встигають потрапити до цих словників. Тому реальне мовне життя народу (літературне і діалектне) завжди багатше, ніж найповніший словник. Щодо Ліни Костенко, то тут зіграла роль ще й друга причина — ідеологічна. Ліна Костенко була, як відомо, яскравим представником шістдесятників — українського національно-культурного руху 60-х років ХХ ст. Її називають предтечею шістдесятництва, оскільки перші збірки поетеси з'явились до 60-х років, засвідчивши виразну національну позицію авторки, потужність таланту, зокрема й мовного.

Секретар ЦК КПУ А. Д. Скаба́ у 60-ті роки в доповіді на Республіканській нараді активу творчої інтелігенції та ідео-

логічних працівників України 8 квітня 1963 року називає ім'я Ліни Костенко серед трійки молодих поетів, яких запідозрено у формалізмі й ідейній нечіткості: «Формалістичні викрутаси із словом неодмінно приводять до викривлення і затуманення ідейно-художнього змісту творів. А що справа стоїть саме так, свідчать деякі твори молодих поетів М. Вінграновського, І. Драча, Л. Костенко» (Літературна Україна. — 1963. — 9 квітня). Оскільки Ліна Костенко не бажала «виправлятися», то її поезії підпадають під особливу політичну цензуру: їх рідше публікують, а згодом настає 16-річна негласна, але жорстка заборона — збірки поезій «Зоряний інтеграл» та «Княжа гора» були зняті з видавництва, історичний роман у віршах «Маруся Чурай» затримано на ряд років. Після збірки «Мандрівки серця» (1961 р.) наступна книжка — «Над берегами вічної ріки» — з'явилася тільки 1977 року.

У кінці 80-х років ХХ ст., уже в часи перебудови, ставлення до творчості Ліни Костенко в Україні змінилося: у 1987 році її нагороджено Державною премією ім. Т. Г. Шевченка; інтенсифікуються літературознавчі та мовознавчі студії її творчості, до мови поетеси звертаються лексикографи.

Сьогодні слово Ліни Костенко вже увічне в багатьох словниках.

Створено спеціальний словник мови поетеси, проте неповний: він уміщує тільки авторські неологізми. Зокрема, «Короткий словник авторських лексичних новотворів у поезії Ліни Костенко» опублікувала І. В. Цапук (Цапук І. В. Короткий словник авторських лексичних новотворів у поезії Ліни Костенко // Словотворчість шістдесятників. Ліна Костенко, Микола Вінграновський: Збірник наук. праць // Лексикографічна серія. «Українська індивідуально-авторська неографія». Вип. 3. — Острого, 2010. — С. 106-120). Словник налічує понад 190 новотворів, відібраних згідно з лексикографічним критерієм. Для уявлення про характер цієї лексикографічної праці наведемо кілька словникових статей: **Антивік**, ім. ч. р. *Не знав, не знав зіздар гостротородий,/ що в антисвіті є антізірки,/ що у народах є антинароди,/ що у століттях є антивіки* (С. 106). **Вітерголодранець**, ім. ч. р. *Кошлатий вітер-голодранець/ в полях розхристує туман* (С. 108). **Дібрівість**, ім. ж. р. **Дніпрівість**,

ім. ж. р. *У присмакові доброї дібровості/ пиеничний присмак скошеного дня./ На крутосхилах срібної дніпровості/ сідлає вічність чорного коня* (С. 109). **Комарюва́ти**, дієсл. *Ні пройти, ані проїхать —/ сіра віхола, як віхоть./ Ні вікна, ані зорі, —/ комарюють комарі* (С. 111). **Моїсенський**, займ. *Така ж моя, така ж моїсенька* (С. 112). **Огнедиха́тий**, прикм. *... І підлетів до хати/ зелений кінь — страшний, огнедихатий* (С. 114). **По-Лицю-Дош**, ім. ч. р. *... він мав ім'я нечуване у світі:/ По-Лицю-Дош, По-Лицю-Дош, По-Лицю-Дош...* (С. 115). **Слово-брила**, ім. с. р. **Слово-філігрань**, ім. с. р. *... Ти знаєш слово-брилу/ і слово-філігрань* (С. 117) та ін.

Уперше індивідуальні новотвори Ліни Костенко були представлені у вигляді словника в монографії Г. М. Вокальчук (Вокальчук Г. М. Короткий словник авторських неологізмів в українській поезії ХХ століття // Вокальчук Г. М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект). — Рівне, 2004. — С. 94-524). Проте це був не окремий словник Ліни Костенко, а частина зведеного «Короткого словника авторських неологізмів в українській поезії ХХ століття», який містив понад 6300 одиниць, відібраних із творів українських поетів ХХ століття — В. Барки, А. Малишка, М. Семенка, П. Тичини, В. Стуса, І. Драча, М. Рильського, Ліни Костенко, Юрія Клена, І. Калинця, М. Зерова, Яра Славутича, М. Вінграновського, Д. Павличка, Б.-І. Антонича, П. Савченка, Є. Маланюка (Словотворчість шістдесятників. Ліна Костенко, Микола Вінграновський: Збірник наук. праць // Лексикографічна серія. «Українська індивідуально-авторська неографія». Вип. 3. — Острог, 2010. — С. 106, посил. 1).

Індивідуальні неологізми Ліни Костенко ввійшли також до зведеного «Короткого словника неологічної лексики Ліни Костенко і Миколи Вінграновського» (Цапук І. В., Вокальчук Г. М., Браун А. І., Максимчук В. В. Короткий словник неологічної лексики Ліни Костенко і Миколи Вінграновського // Словотворчість шістдесятників. Ліна Костенко, Микола Вінграновський: Збірник наук. праць // Лексикографічна серія. «Українська індивідуально-авторська неографія». Вип. 3. — Острог, 2010. — С. 138-169). У реєстрі словника — 404 новотвори, з них 190 — авторські новотвори Ліни Костенко.

Нині слово Ліни Костенко зафіксоване і в авторитетних академічних виданнях. Так, у «Фразеологічному словнику української мови» у 2 книгах (К., 1999) подано 63 ілюстрації з творів Ліни Костенко до фразем: **без ліку**: *Тут землі щедрі. Тут річок без ліку*; **пилом припадати**: *Боже, він не слуха! Його робітня пилом припада. Флоренції загрожує розруха, а він на карнавалах пропада!*; **(аж) вуха в'януть**: *Та вуха ж в'януть на таку олжу! Вона сама Грицькові нав'язалась*; **(аж) міниться в лиці**: *А як (Гелена) міниться в лиці, коли сорочка перкалева згоріла в мене у руці*; **(аж) у роті чорно**: *Живе (Буонарроті) у Римі. Має свій куток. Згорбатів у труді, посивів у скорботі, а людям чорно в роті од пліток*; **до решти**: *Сивий волос почав укидатися. Дотліває душа до решти. А куди ж від себе податися?* та ін.

«Словник синонімів української мови» у двох томах (К., 1999-2000) фіксує 29 ілюстрацій із творів Ліни Костенко до таких синонімічних рядів: **безсмертник**, сухоцвіт, імортель: *Цвітуть безсмертники й волошки, і материнка, і чебрець. Та більш, ніж квітів на могилах, в могилах сховано сердець*; **ганьба**, сором, стид, осудовище...: *То це й від тебе лжа і осудовище? То це і ти обманюєш мене?!*; **коханна**, мила, люба, лада...: *Введи у дім дружину собі, ладу*; **латунний**, мосяжний...: *Світає. Душно. Всипища, макітри, ліхтар мосяжний, тьмянний від комах*; **лахміття**, руб'я... вереття: *А це — Сисой, що хіть свою презміг, щодня ходив до річки у веретті..*; **майстер**, віртуоз, митець...: *Втонули в часі імена митців, і те ім'я, що мало бути крилатим*; **обп'ялювати**, обсмальювати...: *Хай спека обпалить. І злива оплаче. І стомлені руки заниють вві сні... — Я — жниця довічна. Працюю терпляче*; **писемність**, письменство, письмо: *Живий народ, що мав своє письмо! Чи, може, в них [скіфів] така була писемність, що ми її вчитати не втнемо?*; **підозрівати**, запідозрювати, сумніватися...: *А потім щось завершить не дали. А потім запідозрили в крамолі. А потім зацькували, довели... І що, митцю лишилося від долі?*; **похільий**, скісний, косий, скосистий (діал.): *Пашить медами скосиста гора*; **сумний**, смутний, печальний...: *Мені відкрилась істина печальна: життя зникає, як ріка Почайна*; **шелестіти**, шарудіти..., шемріти: *Раптом звідкись зітхання далеке до Мандрівника донеслось... Чи то шемріють, може, смереки?* та ін.

Найширше слово Ліни Костенко залучено до таких лексикографічних праць:

1. «Словник епітетів української мови» С. П. Бибик, С. Я. Єрмоленко, Л. О. Пустовіт (К., 1998), який умістив 199 епітетів поетеси, серед яких багато оригінальних — *левино-жовті береги, самотня битва, світлий біль, чорноокі вишні, обгоріла віра, козацький вітер, золотисте вухо, самовільний гетьман, врочистий грім, кучерява гроза, одухотворена гроза, білявий день, скошений день, атомний дощ, срібен дощик, звалтована душа, послуні душі, голова та епоха, бляшаний звук, шукана ошукана земля, стозорі зорі, смарагдово-руді ліси, закохане літо, мельхіорове літо, затуркана мова, трагічна мова, оскубана мрія, прискіплива печаль, недострелений птах, державна рука, магнетичні руки, полив'яний світанок, зацьковані слова, забрехує слово, густі слова, білий сміх, підстрелене сонце, пелехатий сонях, зоряна тиша, сутеніюча трава, голодна туга, чайна туга, волохаті страшні часи, туге щастя* та ін.

2. «Фрагмент словника поетичної сполучуваності» Любові Пустовіт (Пустовіт Любов. Фрагмент словника поетичної сполучуваності // Пустовіт Любов. Словник української поезії другої половини ХХ століття: семантико-функціональний аспект: Монографія / Упорядники В. І. Матюша, П. А. Матюша, І. Л. Михно. — К., 2009. — С. 190-218) займає тільки 28 друкованих сторінок, проте налічує 92 авторські слововживання Ліни Костенко: *у берегів потріскались уста* (С. 190), *лишився клубочок болю* (С. 191), *останні айстри горілиць зайнялися болем* (С. 191); *Вітер блискавку виструга* (С. 191); *Деся блискавки — як блізи репортера* (С. 192); *Тихі привиди верб обминають стежку з колін* (С. 192); *Горбаті верби льодяними клішнями скляні бурульки струшують з борід* (С. 192); *Весна підніме келихи тюльпанів* (С. 192); *Нап'юся ще солодкого настою тих молодих вишневих вечорів* (С. 192); *Блакитні вії хата підійма* (С. 193); *Над жовтим вогнищем кульбаб* (С. 195); *Колише хмара втомлені громи* (С. 197); *Не раз хитнула доля терезами* (С. 199); *Суха, порепана дорога повзе, як спраглий крокодил* (С. 200); *Дощі отруєні стронцієм* (С. 200); *Я чую дощ. Він тихо плаче правду* (С. 200); *[Думка] плакала віршами* (С. 201); *Думки сколошкані як рій* (С. 201); *Гарна жінка, прихилена*

вітром любові до його плеча (С. 202); *Жінки дорогу слізьми перемили* (С. 202); *Жінка ж — тільки жінка. Смаглява, золота віолончель* (С. 202); *Життя — це оббирання реп'яхів, що пазурами уп'ялися в душу* (С. 202); *Землі і неба шалений шлюб* (С. 204); *Під зорепадом жолудів* (С. 205); *Було в ній каміння — як ото бегемотячих спин* (С. 205); *Колосочки проти сонця жмураються* (С. 206); *Крик замерз у неї на вустах* (С. 208); *Під горою стояла вагітна, як поле, мати* (С. 213); *А вікна сплять, засклив мороз їм сльози* (С. 217) та ін.

3. «Поетичне слововживання складних прикметників та дієприкметників. Словник» О. М. Рудь (Суми, 2001). Тут представлено 3680 прикметникових і дієприкметникових слововживань, 90 ілюстрацій з них узято з творів Ліни Костенко. Необхідно підкреслити, що з 90 епітетів Ліни Костенко, засвідчених у словнику О. М. Рудь, 14 увійшли у згаданий вище «Словник епітетів», а 76 в ньому не зафіксовані: *стобарвний блиск, ясноока мати, давнеколишні сни, одноколінний брат, сторукий велетень, скіфо-амазонські війни, кровоточивий граніт, неосяжно-голубі далі, двоєлика дитина, високольотні думи, мокрі-мокрі жоржини, повногруде звірятко, доброзичливі звірі, старовидні кручі, сутозлоті липи, ожиново-пташиний ліс, пружинно-спіральні негідники, чіткохвостий нездара, самочинна ніжність, вишневогуба Румунія, пустоширокий степ, дволикий талант* та ін.

Усі дослідники наголошують на такій яскравій рисі мовосвіту Ліни Костенко, як афористичність. Авторські афористичні вислови поетеси вже стали предметом опису українських лексикографів.

«Антологія афоризмів», упорядкована Ларисою Олексієнко (Донецьк, 2004), вплела українських авторів, зокрема і нових, у контекст світової афористичної думки. Тут зафіксовано 36 афоризмів Ліни Костенко, серед яких і такі перлини: *В дитинстві відкриваєш материк, Котрий назветься потім — Батьківщина* (С. 36); *Не треба думати мізерно, Безсмертя є ще де-не-де...* (С. 40); *Я б просила у цьому сторіччі хоч би той магазинний мінімум: люди, будьте взаємно ввічливі* (С. 62); *Де воля спить, її ще й приколишуть* (С. 79); *Народ шукає в геніях себе* (С. 89); *Душа летить в дитинство, як у вирій, бо їй на*

світі тепло тільки там (С. 115); *Душа — єдина на землі держава, де є свобода чиста, як озон. Кордон душі проходить над світами, а там нема демаркаційних зон* (С. 132); *Ще не було епохи для поетів, Але були поети для епох* (С. 140); *Нехай тендітні пальці етики торкнуться вам серце і вуста* (С. 141); *Єдине, що від нас іще залежить, — Принаймні вік прожить як належить* (С. 151); *Якщо платити злочином за злочин, то як же ї жити... на землі?* (С. 188); *Історія проситься в сни нащадків* (С. 212); *Коли в людини є народ, тоді вона уже людина* (С. 264); *Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову* (С. 289); *Клаптенята паперу — то смертельні плацдарми самотньої битви з державами, з часом, з самим собою* (С. 392); *Поразка — це наука. Ніяка перемога так не вчить* (С. 401); *Шукайте посмішку Джоконди, Вона ніколи не мине...* (С. 408); *Ми — атомні заложники прогресу* (С. 441); *Я знаю грамоту свободи — її підписують мечі!* (С. 448); *З-за ґрат свободу краще видно* (С. 488); *Страшні слова, коли вони мовчать* (С. 504); *Єдиний, хто не втомлюється, — час* (С. 595) та ін.

Для зіставлення цікаво відзначити, що в статті Н. В. Буц «Лексико-семантична класифікація афоризмів у картині світу Ліни Костенко» проаналізовано 176 афоризмів Ліни Костенко, відібраних зі збірки «Вибране» (К., 1989), романів «Маруся Чурай» та «Берестечко» (Буц Н. В. Лексико-семантична класифікація афоризмів у картині світу Ліни Костенко // *Культура народів Причорномор'я*. — 2004. — № 49. — Т. 1. — С. 216-219).

Помітне слово Ліни Костенко в «Граматичному словнику української мови: сполучники» Катерини Городенської (Київ-Херсон, 2007). Тут вміщено 26 ілюстрацій до сполучників: **а**: *Мені потрібне слово, а не слава* (С. 11); **але**: *Усе іде, але не все минає над берегами вічної ріки* (С. 30); **зате**: *Це лиш слова. Зате вони безсмертні* (С. 68); **і, й**: *Пливе над світом осінь, як медуза, і мокре листя падає на брук* (С. 76); *В життя приходиш чистий і красивий, з життя ідеши заморений і сивий* (С. 78); **мов**: *Слова росли із ґрунту, мов жита* (С. 107); *Хати, ... мов н'явки, вп'ялись у мокру землю* (С. 107); *Верба — мов чорний покруч ікебани* (С. 108); *А діти грушу так обсіли, мов груша ними і вродила* (С. 111); **наче**: *Голос — наче блямба* (С. 123); *така*

я світла, наче вранішня зірка (С. 125); **ніж**: *сміялись краще все-таки, ніж плакати* (С. 185); **щоб, щоби**: *Чи й справді необхідно, щоб жінка була мужня* (С. 288).

«Словник антонімів» Л. М. Полюги (К., 2004) уміщує 22 цитування, «Словник-довідник з українського літературного слововживання» С. І. Головащука (К., 2004) — 16 ілюстрацій з творів Ліни Костенко. Прикметно, що в першому виданні праці С. І. Головащука «Словник-довідник з правопису та слововживання» (К., 1989) у списку цитованих авторів є й Ліна Костенко. Ми відшукали тільки 1 ілюстрацію з творів Ліни Костенко у першому виданні праці С. Г. Головащука: *Вони в житті не сердилися й разу. І діти гарні, й любий чоловік. Але як що вважали за образу — вони мовчали страшно і навек* (С. 785). Можливо, довідник С. І. Головащука 1989 року можна вважати першою академічною лексикографічною працею, в якій зафіксовано слово Ліни Костенко.

Поодинокі ілюстрації з творів Ліни Костенко подано у таких виданнях: «Словник фразеологічних антонімів української мови» В. С. Калашника, Ж. В. Колоіз (К., 2004), «Знаки української етнокультури. Словник-довідник» В. Жайворонка (К., 2006), «Культура мови на щодень» за ред. С. Я. Єрмоленко (К., 2000) тощо. Загалом у низці словників кін. ХХ — поч. ХХІ ст. на паперових та електронних носіях виявлено 768 ілюстрацій з творів Ліни Костенко.

У підсумку можна зазначити, що поетичне слово Ліни Костенко стало об'єктом української лексикографії тільки з кінця 80-х років ХХ ст., воно вже увійшло до багатьох академічних та інших видань, у тому числі створено спеціальний словник індивідуальних новотворів поетеси. Залучення високохудожніх висловів Ліни Костенко до найбільших національних тлумачних загальномовних словників сприятиме, по-перше, оновленню реєстру цих словників не тільки кількісно, а й якісно, а по-друге, репрезентуватиме національну мову українського народу й сам народ перед світовою спільнотою в реальному повнокровному духовному образі. Для укладання максимально об'ємної джерельної бази для сучасних тлумачних словників української мови важливо спрямувати зусилля мовознавців на створення: а) повного словника мови Ліни Костенко; б) словника афоризмів Ліни Костенко;

в) словника поетизмів Ліни Костенко (індивідуально-авторських мовних засобів — епітетів, метафор, порівнянь тощо).